

Як видно з рис. 4, витрат на спорт на рівні 105% від відповідної статті бюджету України визначає позитивну динаміку рівня трудових ресурсів держави. Наприкінці періоду моделювання цей показник складає 102% від базового рівня.

Таким чином, можна зробити висновок, що сучасний рівень витрат на спортивну галузь потребує збільшення на 5%, що забезпечить зростання рівня трудових ресурсів України на 2%.

Далі проаналізуємо, як впливає подальше підвищення фінансових інвестицій в спортивну галузь на трудові ресурси. Припустимо, що подальше збільшення інвестицій не буде ефективним через те, що спорт впливає на трудові ресурси опосередковано, а також часовий інтервал настання ефекту досить великий. Крім того, при умові того, що трудові ресурси будуть складатися більшою мірою зі спортсменів, це не дасть значного підвищення ефективності праці та не принесе такого підвищення ефективності національної економіки, щоб виправдати значні витрати на спорт.

Нехай витрати на спортивну галузь складають 115% відповідної статті прийнятого в Україні бюджету на 2013 рік.

Динаміку розвитку трудових ресурсів в такому випадку наведено на рис. 5

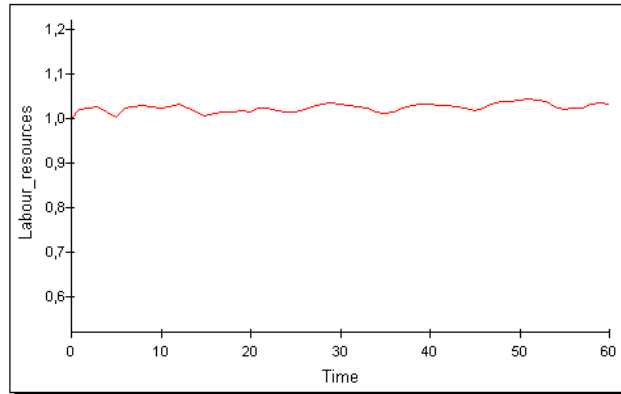

Рисунок 5 - Динаміка росту трудових ресурсів при інвестиціях в спортивну галузь на рівні 115% від відповідної статті бюджету України на 2013 рік

Рис. 5 показує, що при збільшенні витрат на спорт, динаміка розвитку трудових ресурсів значно не змінюється і наприкінці періоду моделювання складає близько 103% від базового рівня. Таким чином, подальше зростання витрат на спорт не є ефективним і призводить до більшого зростання витрат, ніж значення економічного ефекту від інвестицій у спортивну галузь.

Висновок. Таким чином, імітаційна модель оцінки ефективності фінансових інвестицій в розвиток комерційного спорту дозволяє проводити сценарний аналіз динаміки трудових ресурсів в залежності від фінансових інвестицій у спорт, та визначати раціональний сценарій фінансування спортивної галузі України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Щербак В.Г. Формування, використання та розвиток трудового потенціалу в умовах структурно-інноваційних перетворень / В.Г. Щербак // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. – Харків, 2009. – 35с.
2. Адміністративне право України: [академічний курс] / Загальна частина. – К, 2004. – Т.1. – 584 с.
3. Харин Ю.С. Основы имитационного и статистического моделирования: [учеб. пособие] / Ю.С. Харин, В.И. Малогин, В.П. Кирлица — Минск: Дизайн ПРО, 1997. — 288 с.
4. Мартякова О.В. Імітаційна модель діяльності та розвитку спортивних установ/ Мартякова О.В. Навка П.І. //Культура народів Причорномор'я. – 2012. – №218. – С123-128.
5. Навка П.І. Аналіз фінансування та перспектив розвитку сфери фізичної культури та спорту/ П.І. Навка // Проблеми управління виробничо-економічної діяльністю суб'єктів господарювання: Сб. науч. работ VI Междунар. научн. конф. молод. уч. и студ., 19 апреля 2012 г., г. Донецк, ДонНТУ. — Т2. — Донецк: ДонНТУ, 2012. — С.263-267.

УДК 331.52

РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УМОВАХ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Петюх В.М., к.е.н., професор, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Петюх В.М. Розвиток ринку праці Європейського Союзу в умовах транснаціоналізації економічної діяльності.

У статті досліджено основні показники розвитку європейського ринку праці, зокрема динаміку рівня економічної активності, зайнятості і безробіття, структуру зайнятого населення за секторами економіки. Проаналізовано вплив посилення процесів транснаціоналізації економічної діяльності на розвиток ринку праці Європейського Союзу. Визначено роль ТНК у формуванні попиту на робочу силу у країнах Євросоюзу.

Ключові слова: ринок праці, рівень зайнятості, рівень безробіття, транснаціоналізація, транснаціональна компанія, Європейський Союз.

Петюх В.Н. Развитие рынка труда Европейского Союза в условиях транснационализации экономической деятельности.

В статье исследованы основные показатели развития европейского рынка труда, в частности динамика уровня экономической активности, занятости и безработицы, структура занятого населения по секторам экономики. Проанализировано влияние усиления процессов транснационализации экономической деятельности на развитие рынка труда Европейского Союза. Определена роль ТНК в формировании спроса на рабочую силу в странах Евросоюза.

Ключевые слова: рынок труда, уровень занятости, уровень безработицы, транснационализация, транснациональная компания, Европейский Союз.

Petyukh V. Development of European Union labor market in the conditions of transnationalization of economic activity.

The article explores the main indicators of the European labour market, in particular changes in the level of economic activity, employment and unemployment, employment structure by sector. Analyzed the impact of the growing process of transnationalization of economic activities on the development of the labour market of the European Union. The role of TNC's in demand for labor in the EU.

Keywords: labour market, employment, unemployment, transnationalization, transnational company, European Union.

Постановка проблеми. Процеси транснаціоналізації виробництва і капіталу, відображенням яких стали транснаціональні корпорації, є рушійною силою глобалізації світової економіки і стають дедалі інтенсивнішими та відчутнішими. Розвиток транснаціональних корпорацій значною мірою впливає на всі аспекти життєдіяльності суспільства загалом і, зокрема, на ринок праці. Стрімка транснаціоналізація та інтелектуалізація виробництва, ринку й економічної діяльності докорінно змінюють соціально-економічну структуру суспільства, виробничих відносин і, відповідно, світового ринку праці.

Формування та розвиток ринку праці Європейського Союзу також знаходиться під впливом посилення процесів транснаціоналізації економічної діяльності. На сучасному етапі гостро постають питання збалансованості попиту та працевлаштування робочої сили, оптимізації структури зайнятості, підвищення якісних характеристик та мобільності робочої сили.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вказаній проблематиці присвячено багато наукових праць. Розробкою питань, пов'язаних з ринком праці та його змінами під впливом процесів транснаціоналізації займаються як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких: С. Фішер, Л. Лісогор, І. Бузько, С. Півоваров, Л. Тарасевич, Д. Лук'яненко, А. Колог. та ін.

Результати дослідження проблематики, пов'язаної з транснаціоналізацією економічної діяльності знайшли своє глибоке відображення у цілому ряді праць наступних науковців: А. Гальчинського, П. Баклі, М. Кассона, Дж. Даннінга, М. Портера, Ю. Макогона, А. Поручника, Л. Руденко, В. Савчука, С. Якубовського та ін.

Проте, на сьогодні проблеми розвитку європейського ринку праці потребують наукового і систематизованого підходу до їх вивчення. Особливо гостро постають питання, що стосуються дослідження функціонування ринку праці Євросоюзу крізь призму транснаціоналізації економічної діяльності, з метою розробки ефективних механізмів та підходів щодо його регулювання.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз впливу процесів транснаціоналізації світової економіки на ринок праці Єврозони.

Виклад основного матеріалу дослідження. За своєю суттю транснаціоналізація економічної діяльності, безумовно, здійснює об'єктивний вплив як на міжнародний ринок праці, так і на ринки праці регіональних об'єднань. Між ними виникають транснаціональні потоки робочої сили, які набувають постійного, систематичного характеру.

Відповідно до статистичних даних ЮНКТАД у 2012 р. найрозвиненіші країни Європейського Союзу посідали друге місце серед країн базування з найбільшими ТНК [1].

Районами базування для більше ніж половини материнських транснаціональних корпорацій промислово розвинутих країн є Німеччина, Японія, США, Велика Британія, Франція (рис.1). На ці країни припадає також 2/3 сукупного вивозу прямих іноземних інвестицій.

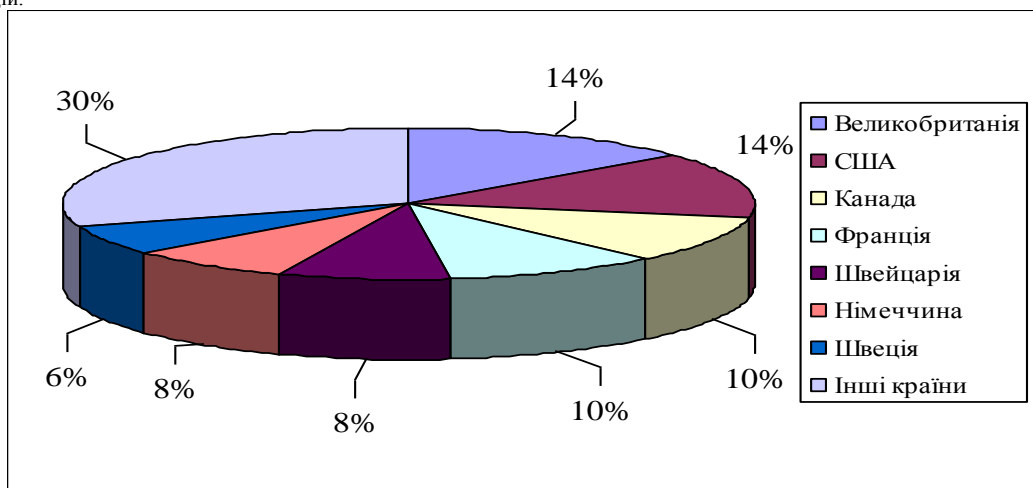

Рис. 1. Розподіл найбільших 50 ТНК за країнами базування у 2012 р., % [2]

Крім того, слід зазначити, що у 2010 р. із 10 найбільших за обсягом іноземних активів ТНК для семи ТНК країнами базування були Нідерланди, Велика Британія, Німеччина, Франція. [3]

Наведена статистика підтверджує визначальну роль транснаціональних компаній у розвитку європейської економіки загалом та ринку праці зокрема. Серед головних індикаторів, що характеризують розвиток європейського ринку праці в умовах посилення транснаціоналізації економічної діяльності, слід назвати динаміку рівня економічної активності населення, рівня зайнятості, рівня безробіття, роль транснаціональних компаній у формуванні попиту на робочу силу.

За даними Євростату (табл.1), загалом у Європейському Союзі рівень економічної активності населення у 2012 р. збільшився на 0,2% у порівнянні з 2008 р. Що стосується країнового розрізу, то відповідно до динаміки рівня економічної активності населення, країни Єврозою можна розподілити на три групи:

- 1) країни, в яких збільшився рівень економічної активності населення у 2012 р. у порівнянні з 2008 р.: Австрія, Німеччина, Польща, Угорщина, Мальта, Литва, Люксембург;
- 2) країни, в яких рівень економічної активності населення не зазнав суттєвих коливань: Нідерланди, Болгарія, Греція, Бельгія, Чехія, Естонія, Іспанія, Великобританія, Франція, Кіпр, Італія, Швеція, Словачія, Румунія;
- 3) країни, в яких зменшився рівень економічної активності населення у 2012 р. у порівнянні з 2008 р.: Ірландія, Латвія, Словенія, Данія, Португалія, Хорватія, Фінляндія.

Важливим показником, що характеризує розвиток європейського ринку праці, є рівень зайнятості населення. У табл.2 наведено динаміку вказаного індикатора у країнах Європейського Союзу. Відповідно до представлених статистичних даних, у післякризові роки рівень зайнятості підвищувався переважно у країнах, що є материнськими для найбільших ТНК світу, зокрема у Німеччині, Великобританії, Франції, Нідерландах, Швеції, Люксембурзі, Мальті. Досить суттєво знизився рівень зайнятості у 2012 р. у порівнянні з 2008 р. у таких країнах, як: Болгарія (на 5,2%), Ірландія (на 8,8%), Греція (на 10,6%), Іспанія (на 8,9%), Хорватія (на 7,1%), Кіпр (на 6,3%).

Табл.1

Рівень економічної активності населення у країнах Європейського Союзу у 2008-2012 рр., % [4]

Країна / Рік	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.	2012р.
Європейський Союз	48,5	48,5	48,4	48,5	48,7
Бельгія	44,6	44,5	44,9	44,2	44,2
Болгарія	46,6	45,9	45,0	45,6	45,9
Чехія	50,2	50,4	50,1	49,8	50,0
Данія	53,9	53,4	52,8	52,5	52,1
Німеччина	51,3	51,5	51,6	52,3	52,3
Естонія	52,0	51,6	51,3	51,9	51,9
Ірландія	50,6	49,1	47,9	47,3	46,9
Греція	45,9	46,1	46,2	45,5	45,2
Іспанія	50,4	50,5	50,4	50,4	50,3
Франція	46,1	46,2	46,2	46,0	46,1
Хорватія	42,2	41,8	41,4	40,8	40,7
Італія	42,3	41,8	41,6	41,6	42,4
Кіпр	52,5	52,3	52,9	52,8	52,5
Латвія	53,4	52,0	51,0	50,2	51,1
Литва	47,2	48,0	48,3	48,9	49,2
Люксембург	45,4	47,6	47,5	47,2	48,6
Угорщина	42,5	42,6	43,2	43,5	44,4
Мальта	41,4	41,8	42,4	42,9	43,6
Нідерланди	54,7	55,0	53,6	53,4	53,9
Австрія	51,7	52,0	51,9	52,1	52,5
Польща	45,7	46,3	46,8	47,1	47,4
Португалія	53,3	52,9	52,9	51,9	51,6
Румунія	46,2	46,2	46,5	46,1	46,7
Словенія	51,3	51,1	50,8	49,7	49,3
Словакія	49,8	49,7	49,9	49,7	50,1
Фінляндія	51,1	50,4	50,0	50,0	49,9
Швеція	53,2	52,8	52,8	53,3	53,5
Великобританія	51,6	51,5	51,4	51,4	51,6

Табл. 2

Динаміка рівня зайнятості населення в країнах Європейського Союзу у 2008-2012 рр., % [4]

Країна / Рік	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.	2012р.
Європейський Союз	65,8	64,5	64,1	64,2	64,2
Бельгія	62,4	61,6	62,0	61,9	61,8
Болгарія	64,0	62,6	59,7	58,4	58,8
Чехія	66,6	65,4	65,0	65,7	66,5
Данія	77,9	75,3	73,3	73,1	72,6
Німеччина	70,1	70,3	71,1	72,5	72,8
Естонія	69,8	63,5	61,0	65,1	67,1
Ірландія	67,6	61,9	59,6	58,9	58,8
Греція	61,9	61,2	59,6	55,6	51,3
Іспанія	64,3	59,8	58,6	57,7	55,4
Франція	64,8	64,0	63,9	63,8	64,9
Хорватія	57,8	56,6	54,0	52,4	50,7
Італія	58,7	57,5	56,9	56,9	56,8
Кіпр	70,9	69,0	68,9	67,6	64,6
Латвія	68,6	60,9	59,3	60,8	63,0
Литва	64,4	59,9	57,6	60,2	62,0
Люксембург	63,4	65,2	65,2	64,6	65,8
Угорщина	56,7	55,4	55,4	55,8	57,2
Мальта	55,3	55,0	56,1	57,6	59,0
Нідерланди	77,2	77,0	74,7	74,9	75,1
Австрія	72,1	71,6	71,7	72,1	72,5
Польща	59,2	59,3	58,9	59,3	59,7
Португалія	68,2	66,3	65,6	64,2	61,8
Румунія	59,0	58,6	58,8	58,5	59,5
Словенія	68,6	67,5	66,2	64,4	64,1
Словакія	62,3	60,2	58,8	59,3	59,7
Фінляндія	71,1	68,7	68,1	69,0	69,4
Швеція	74,3	72,2	72,1	73,6	73,8
Великобританія	71,5	69,9	69,5	69,5	70,1

З метою дослідження тенденцій трансформації європейського ринку праці та виявлення чинників, що її обумовлюють, доцільно розглянути структуру зайнятості населення ЄС, перш за все, у розрізі сфер економічної активності.

Відповідно до статистичної інформації, що відображена у табл.3, у Європейському Союзі відбувається трансформація структури зайнятого населення за видами економічної діяльності. Протягом досліджуваного періоду спостерігається від'ємний приріст зайнятого населення у сільському господарстві та промисловості практично у всіх країнах європейського співтовариства. У сфері сільського

господарства виняток становлять лише Люксембург, Мальта, Кіпр, Румунія, Естонія та Латвія. Одночасно слід відзначити суттєве скорочення частки зайнятого населення у галузі будівництва, зокрема у Словенії, Естонії, Греції, Литві, Іспанії, Болгарії, Ірландії та Латвії. Що стосується сфери послуг, то оскільки країни ЄС є державами з високим рівнем економічного розвитку і більшість зайнятого населення працюють у сфері послуг, в середньому у ЄС спостерігаємо позитивний приріст зайнятого населення у невиробничій сфері, що складає близько 2 %.

Табл. 3

Приріст зайнятого населення за галузями економіки в ЄС у 2011 р. в порівнянні з 2008 р., % [4]

Країна	Загальний приріст	Сільське господарство	Промисловість	Будівництво	Сфера послуг
Люксембург	5,6	6,1	1,1	2,1	4,7
Мальта	4,4	7,1	-9,0	-6,1	8,5
Бельгія	2,1	-8,7	-7,7	3,3	3,2
Німеччина	1,9	-0,9	-2,9	3,5	3,0
Польща	1,9	-7,5	-5,3	5,9	7,4
Австрія	1,5	-1,2	-2,3	0,4	2,1
Швеція	0,8	-0,1	-9,2	8,2	3,4
Кіпр	0,0	8,0	-7,1	-14,6	-1,5
Нідерланди	-0,7	-8,7	-5,6	-6,0	-2,5
Франція	-0,9	-8,2	-7,7	-2,1	0,1
Словачія	-1,7	-12,7	-11,3	-0,3	4,3
Італія	-2,0	-3,2	-7,4	-6,6	-0,5
Угорщина	-2,1	-0,7	-3,4	-12,9	0,5
Чехія	-2,6	-14,4	-10,1	-1,6	2,3
Фінляндія	-2,6	-6,9	-11,9	-2,6	-3,1
Румунія	-3,0	6,9	-15,5	-5,5	-3,2
Португалія	-5,6	-8,1	-10,5	-16,5	-3,8
Данія	-5,8	-2,7	-16,6	-16,4	-6,2
Словенія	-5,9	-6,0	-15,2	-21,4	-1,6
Естонія	-8,3	4,8	-8,1	-36,9	-5,9
Греція	-8,7	-3,4	-17,3	-34,0	-6,6
Литва	-9,8	-2,4	-18,8	-43,7	-1,2
Іспанія	-10,9	-6,4	-20,3	-43,1	-6,5
Болгарія	-11,1	-8,0	-16,5	-31,8	-5,3
Ірландія	-13,8	-26,2	-16,0	-48,1	-9,3
Латвія	-14,5	2,1	-13,0	-46,1	-11,8

Рівень безробіття у Європейському Союзі продовжує зростати. Так, у 2012 р. вказаний показник збільшився на 3,5% у порівнянні з 2012 р. Рівень безробіття серед 27 країн ЄС у 2013 р. відображає чітку закономірність зростання у південних країнах ЄС, стабільну контрольовану ситуацію серед найвпливовіших країн європейського співтовариства та значний спад рівня безробіття у балтійських країнах, що обумовлює зростання рівня безробіття в ЄС на 0,5% в основному за рахунок Іспанії, Греції, Кіпру та незначною мірою в Італії.

Найменший рівень безробіття у 2013 р. зафіксовано у Норвегії – 3,7% та Австрії – 4,9%. Невисоким він є у найбагатшій економіці серед країн ЄС – Німеччині 5,4%. Найвищі показники зареєстровано серед країн південної Європи - Греції та Іспанії 26,6% та 26,8% відповідно, а також у Португалії – 17,6% та Кіпрі – 15,1%. Рівень безробіття у Франції – 10,8% – віддзеркалення середньостатистичного серед 27 країн ЄС – 10,9%. Серед інших великих країн ЄС Велика Британія, на відміну від Італії, демонструє кращий показник рівня безробіття 7,7% проти 11,9%. З пострадянських країн найкращий стан зайнятості населення в Естонії – 8,7% безробітних, а нещодавно прийнята до ЄС Хорватія має одним з найвищих показників безробіття – 16,6%. [5].

Вказані тенденції свідчать про депресивний характер розвитку ринку праці ЄС та загалом економічного стану вказаного об'єднання.

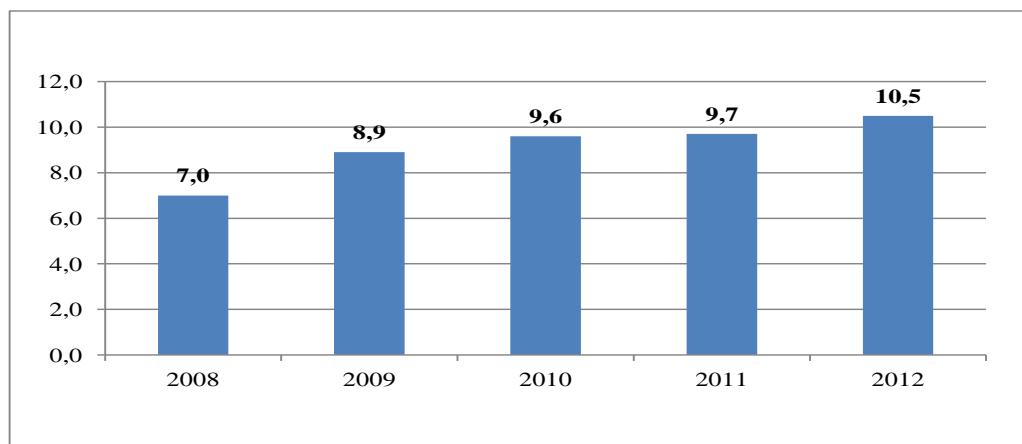

Рис. 2 Динаміка рівня безробіття у Європейському Союзі у 2008-2012 рр., % [4]

За даними центру дослідження інвестиційних проєктів в Європі, в 2007-2010 рр. в результаті реалізації інвестиційних проєктів європейськими ТНК країни східної Європи отримали додатково 49-61,4% загальної кількості новостворюваних робочих місць (табл. 3). Причому в середньому реалізація одного інвестиційного проєкту в Східній Європі передбачала створення 294 робочих місць, тоді як в країнах Західної Європи (старих країнах-членах ЄС) 113 робочих місць.

Створення нових робочих місць ТНК в країнах ЄС, % від загальної кількості робочих місць, створених ТНК у 2007-2010 рр. [6]

Країни призначення інвестицій	Створено робочих місць				Реалізовано проектів			
	2007р.	2008р.	2009р.	2010р.	2007р.	2008р.	2009р.	2010р.
Румунія	5,8	8	8,7	5,3	3,7	3	3,6	4,2
Словаччина	3,9	7,1	11,7	8,7	1,5	1,5	2,9	3,4
Угорщина	9,8	9,3	9,3	6,4	6,2	5,4	5,2	4,5
Польща	9,7	9,8	9,9	25,5	3,8	3,9	5,7	8,5
Чехія	23,2	11,8	10	10,4	6,2	5,2	4,4	4,5
Всього по країнах центрально-східної ЄС	59,5	49	54,7	61,4	26	22,5	27,1	30,9
Всього по західних країнах ЄС	40,5	51	45,3	38,6	74	77,5	72,9	69,1

Як видно з таблиці 3, більшість робочих місць створюються ТНК в країнах Східної Європи, хоча на країни західної Європи припадає переважна частка інвестиційних проектів, що реалізуються. Тобто, ТНК переміщують працевитратні виробництва в країни з меншою вартістю робочої сили, таким чином покращуючи в них ситуацію на ринку праці.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження дозволило виявити такі провідні тенденції розвитку європейського ринку праці в умовах транснаціоналізації економічної діяльності:

- встановлено зростання рівня зайнятості населення переважно в країнах ЄС, що є материнськими для найбільших ТНК світу з одночасним зниженням вказаного показника в інших країнах-членах європейського співтовариства;
- відбувається трансформація структури зайнятого населення у розрізі сфер економічної діяльності, зокрема динамічно скорочується частка зайнятого населення у промисловості та сільському господарстві;
- спостерігається підвищення рівня безробіття у Європейському союзі, зокрема у південних країнах ЄС;
- досить важливу роль у розширенні сфери зайнятості в ЄС відіграють транснаціональні компанії, що створюють нові робочі місця шляхом реалізації інвестиційних проектів в Європі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. World Investment Report 2012 / United Nations Conference of Trade and Development. – Switzerland: United Nations Publication, 2012. – 203 р.
2. Крупнейшие ТНК в мире [Електронний ресурс] / А. Пучков // Slideshare. Режим доступа: <http://www.slideshare.net/AlexeyPuchkov/ss-11875759>
3. UNCTAD, The world's top 100 non-financial TNCs, ranked by foreign assets, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://archive.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=5823&lang=1>
4. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
5. Динаміка та географія безробіття в Україні та ЄС у 2012-2013 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://infolight.org.ua/content/dinamika-ta-geografiya-bezrobittya-v-ukrayini-ta-ies-u-2012-2013-rr>
6. Report on international investment in Europe 2010 Issue – Overview. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.afii.fr>.

УДК 339.9:61.67

РОЗВИТОК СВІТОВОГО РИНКУ СИРОВИНИ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Чепеленко А.М., к.е.н., доцент Українська інженерно-педагогічна академія (м. Артемівськ)

Чепеленко А.М. Розвиток світового ринку сировини легкої промисловості.

Статтю присвячено питанням забезпечення сировинною базою легкої промисловості на сучасному етапі розвитку. Бурхливий розвиток легкої промисловості відбувся в країнах, що розвиваються при значній державній підтримці вплинуло на перерозподіл продуктивних сил. Центр масового виробництва змістився з країн Західної Європи та США в країни з меншою вартістю робочої сили: Південно-Східну і Середню Азію, Південну Америку. Виробництво високорозвинених країн сконцентрувалося на випуску продуктів з високою доданою вартістю, заснованих на високих технологіях (фарбування і заключної обробки), інноваціях і якісному дизайні, на випуску гостромодної продукції високого класу і технічно складного і спеціального текстилю (включаючи останні розробки в цій області - «розумний» текстиль).

Ключові слова: легка промисловість, сировинна база, світовий ринок, хімічні та натуральні волокна

Чепеленко А.М. Развитие мирового рынка сырья легкой промышленности.

Статья посвящена вопросам обеспечения сырьевой базой легкой промышленности на современном этапе развития. Бурное развитие легкой промышленности произошло в развивающихся странах, при значительной государственной поддержке повлияло на перераспределение производительных сил. Центр массового производства сместился из стран Западной Европы и США в страны с меньшей стоимостью рабочей силы: Юго-Восточную и Среднюю Азию, Южную Америку. Производство высокоразвитых стран сконцентрировалось на выпуске продуктов с высокой добавленной стоимостью, основанных на высоких технологиях (покраска и заключительной обработке), инновациях и качественном дизайне, на выпуске остромодной продукции высокого класса и технически сложного и специального текстиля (включая последние разработки в этой области - «умного» текстиля).

Ключевые слова: легкая промышленность, сырьевая база, мировой рынок, химические и натуральные волокна

Чепеленко А. The development of world market of raw materials for the light industry.

The article is dedicated to ensuring the resource base of light industry at the present stage of development. The rapid development of light industry took place in developing countries with significant public support influenced the redistribution of productive forces. Center of mass production has shifted from Western Europe and the US to countries with lower labor costs, Southeast and Central Asia and South America. Production of highly concentrated in the production of products with high value added, based on high technology (painting and final processing), innovation and high-quality design, the production of high-end up-to-the-minute products and technically complex and special textiles (including the latest developments in this area - "smart" textiles).

Keywords: light industry, raw materials, global market, chemical and natural fibers